

Ministeri Lepän ajankohtaiskatsaus metsäneuvostolle 26.9.2018

Talousarvio: lisärahoitusta virkistyskäyttöreitistöön

Valtion v. 2019 talousarvioesityksen Metsähallitusta koskevan luvun momentille 30.64.50 (Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät) saatiin budjettiriihessä lisäystä +0,4 milj. euroa Metsähallituksen retkeilyalueiden korjausvelan purkamiseen. YM:n puolelle kohdistettiin korjausvelkaan 1,5 milj. euroa, joten yhteensä korjausvelkainvestointeihin osoitettiin lisärahoitusta 1,9 milj. euroa. Metsähallituksen retkeilyalueiden ja talouskäytössä olevien muiden alueiden virkistyskäyttöä ja luontomatkailua tukevien rakenteiden ja reittien korjausvelka on Metsähallituksen syksyllä 2017 tekemän arvion mukaan vajaat 7 milj. euroa. YM:n hallinnonalalla eli kansallispuistoissa ja muilla suojelualueilla vastaava korjausvelan määrä on noin 37 miljoonaa.

Sekä MMM että YM ovat Metsähallituksen kanssa keskustellessaan korostaneet, että ennen purettaviksi suunniteltujen rakenteiden purkutöiden aloittamista tulee keskustella kuntien ja järjestöjen tai muiden toimijoiden kanssa mahdollisuudesta rakenteiden ylläpitoon.

Kemera-varoja on käytettävissä

Kuluvana vuonna on metsätalouden rahoituslakien toimeenpanoon osoitettu Suomen metsäkeskukselle tukien maksamiseen 56,2 milj. euroa ja myöntämisvaltuutta hakemusten hyväksymiseen 79 milj. euroa. Tässä vaiheessa vuotta näyttää siltä, että määrärahasta jää käyttämättä Metsäkeskuksen arvion mukaan 8-10 milj. euroa ja myöntämisvaltuudesta noin 30 milj. euroa. Näin ollen vuonna 2017 käyttämättä jäänyttä 14,4 milj. euron määrärahaa ei ole tarpeen lisätalousarviossa osoittaa enää loppuvuonna metsäkeskuksen käyttöön.

Kumotun kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain nojalla hyväksytyjä hankkeita on kesken vielä 10,3 milj. euron edestä ja tässä vaiheessa voidaan todeta, että ainakin puolet näihin hankkeisiin sitoutuneesta valtuudesta jäänee realisoitumasta vuoden 2019 loppuun mennessä. Pääosa toteutumatta jäävistä töistä on pellonmetsityksiä, muita metsänuudistamistöitä ja kunnostusojituksia. Vuosi 2019 on viimeinen vuosi, jolloin vuonna 2015 kumotun lain nojalla hyväksytyistä hankkeista aiheutuvia menoja voidaan maksaa valtion varoista.

Kuluvan vuoden myöntämisvaltuuden arvioitua vähäisempi käyttö johtuu pääosin siitä, että taimikon varhaishoito- ja nuoren metsänhoitotöiden rahoitushakemuksia on toimitettu metsäkeskukseen noin 10 000 kpl vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tämä tarkoittaa arviolta noin 13 milj. euron vähenemään valtuuden käytössä. Vähäinen kiinnostus varsinkin taimikon varhaishoitoon johtunee osittain siitä, että metsäalan toimijoiden resurssit kohdistuvat tällä hetkellä hyvin vetävään puukauppaan. Myös talvella 2018 tapahtuneiden lumituhojen korjaaminen on työllistänyt toimijoita ja hakkuita on suunnattu näihin kohteisiin. Käyttämättä jäävä myöntämisvaltuus siirtyy ensi vuonna käytettäväksi.

Vaikka puukaupan vilkkaus on sinällään hyvä asia, ei se voi jatkossa olla syy käytettävissä olevien varojen alhaiseen käyttöasteeseen. Puuvarojen käytönhän on tarkoitus ennemmin lisääntyä kuin laskea, joten hoitohankkeiden markkinointiin ja töiden tekemiseen pitää tavalla tai toisella löytää tekijöitä. Huolestuttavaa on erityisesti taimikon varhaishoidon alhaiset määrät. Jos emme huolehdi taimikoiden hyvästä alkukehityksestä, emme voi odottaa kestävän metsätalouden toteutumista pidemmälläkään tähtäimellä. Metsänhoitotöiden väheneminen kostautuu asiakkaiden metsäomaisuuden arvon heikkenemisenä.

Myöskään tiestön perusparannushankkeita ei ole tullut tavoiteltua eli tiestön kunnon mukaista määrää. Mikäli toimijat eivät löydä keinoja yhteishankkeiden synnyttämiseksi, tilanne vaikuttaa sekä teollisuuden kustannuksiin että metsänomistajien saamiin kantohintoihin. En usko, että pelkillä Kemeran tukiehtojen säätämällä tilannetta saadaan paremmaksi.

Kansainvälinen toiminta on ollut vilkasta

Kansainvälisiä vieraita on ministeriöllä ollut paljon viime aikoina. Syyskuun alkupuolella Norjan maatalousministeriön koko maatalous- ja metsäosasto vieraili Suomessa tutustumassa metsä- ja luonnonvarasektoriin. Ministeriövierailun jälkeen norjalaiset suuntasivat Keski-Suomeen tutustumaan Äänekosken biotuotetehtaaseen ja kolmantena päivänä Luken vieraaksi Viikkiin. Japanista taas on saavuttu tänne perehtymään kestävään metsätalouteen ja metsien sertifiointijärjestelmiin. Järjestimme myös Suomeen sijoitetuille ulkomaan attaseoille perehdytyksen maa- ja metsätaloussektoreihin, tällä kertaa retkeily suuntautui Pohjanmaalle ja erityisteemana oli digitalisaatio.

Iranin maatalousministeri Hojjat, virallinen delegaatio ja yritysdelegaatio vierailivat suomessa 11.-14.9. Vierailun yhteydessä allekirjoitettiin yhteensä viisi yhteistyöpöytäkirjaa, joista kaksi ministeriöiden kesken. Toinen koski bio- ja kiertotaloutta ml. metsätalous. Muun muassa metsätaloutta koskivat myös yhteistyöpöytäkirjat Luken ja Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa.

Tässä kohdassa voisi kertoa myös Etelä-Afrikan matkasta yms.